

hausen (1844-1918) en Gustaf Dalman (1855-1941): 'Ik stel mij op het standpunt, waarop de boeken des o.t. zichzelf plaatsen. Voor mij zijn de boeken des o.t. evenals die des n.t., het Woord van God, dat wil beoordeeld worden, zooals het zich aandient.'¹⁷ Hoewel Matthes zich in menig opzicht niet met Bouwmans standpunt en beschouwingen kon verenigen,¹⁸ verhinderde hem dat niet als diens promotor op te treden. Dit zal mede te maken hebben gehad met het feit, dat het verschil in standpunt bij dit onderzoek niet tot een wezenlijk ander onderzoeksresultaat had geleid, omdat de betekenis van het begrip gerechtigheid in de loop van de geschiedenis van Israël zeer weinig veranderd was.¹⁹

Maar keren wij terug naar Bouwman als predikant in de Gereformeerde Kerken. Te Hattem kreeg hij vanaf 1901 als curator van de Theologische School namens de provinciale synode van Overijssel weer volop te maken met de opleiding.

De Kamper Schoolgeschiedenis kent haar nachten. Juist toen de Kamper opleiding in 1902 met het vertrek van Bavinck en Biesterveld naar de Vrije Universiteit haar einde nabij leek, werd Bouwman, op dat moment één van de curatoren van de School, er benoemd als hoogleraar kerkgeschiedenis en kerkrecht. Na aarzeling nam Bouwman de benoeming aan²⁰ en stelde zich daarmee aan de wieg van een nieuwe levensfase voor Kampen, met enkele goede hoogleraren en veel studenten.

Als hoogleraar onderscheidde Bouwman zich door zijn politieke en internationale belangstelling. Evenals zijn broer Okke was hij actief binnen de Antirevolutionaire Partij: hij was lid van het centraal comité, voorzitter van het provinciaal comité te Overijssel en van de kiesvereniging te Kampen. In het Kamper orgaan *De Bazuin* schreef hij veel en met kennis van zaken over de gereformeerde gemeenschappen in Duitsland, Hongarije en de Verenigde Staten. Hij bezocht Duitsland vele malen en sprak in 1923 te Emden op een conferentie samen met de nieuwe ster aan de theologische hemel, Karl Barth, in wie de gereformeerden toen nog een geestverwant meenden te herkennen. In 1910 reisde hij door de Verenigde Staten en in de jaren twintig bezocht hij driemaal Hongarije. Hij verkreeg aldaar in 1930 een eredoctoraat van de theologische faculteit van de universiteit te Debreczen en

17. H. Bouwman, *Het begrip gerechtigheid in het Oude Testament*, diss., Kampen, 1899, pag. 33.

18. Aldus Bouwman in het woord vooraf bij zijn proefschrift.

19. Bouwman, *Het begrip gerechtigheid*, pag. 33-34.

20. Zie over de kritieke situatie ten tijde van Bouwmans benoeming: R.H. Bremmer, *Herman Bavinck en zijn tijdgenoten*, Kampen, 1966, pag. 176-189.